

SZABÓ ÁKOS ALMAFÁJA

A költő nem teheti meg azt, amit a festő megtehet! A költő az anyanyelv szent szövédékebe van beleszőve, s a szövédékek részeként maga is tovább szövi a nyelv-szövédéket működése virágaival, vagy átkaival. A költőé a szó, a festőé a kép. Lehetetlen, hogy születése szép vagy szomorú, vagy közömbös rácsaival legyen bebörtönözve. Neki látnia kell, ami évezredekken át képileg, rajzilag teremtődött, látni valóságukat, nemcsak fényképeken, albumokban, fényírás-másolatokon, de az igazít szemmel és ihletett kíváncsisággal, megfoghatóan, gyermeki egyszerűséggel megnyalhatóan, mint egy gyönyörű almát, piros almát. Egész lényével tapinthatóan, megfoghatóan, mint újszülött az anyaeplőt. Szabó Ákos 1965-ben ment meghívással Franciaországba. S ott él azóta felejtésnélküli küldetésben, a szigorú és boldog teremtésben. Szabó Ákos nagy festő, nagy áhitat, nagy látomás, nagy ámulat és nagy szeretet. Én gyermekkoromtól a festészet, szobrászat, a képzőművészet szerelmében éltem. Úgy is élek. Úgy jártam a Képzőművészeti Főiskolába, barátaimhoz, mintha hazamennék. Hantai Simonhoz és veletársaihoz, a nagy mesterekhez. Bernáth Aurélhoz, Szőnyi Istvánhoz, Csók Istvánhoz, Barcsay Jenőhöz, Czóbel Bélához, Ferenczy Bénihez s a zsenialitást nem-nélkülöző fiatalokhoz, Csernus Tiborhoz Dráva-utcai műterem lakásába, Csernus Tiborhoz, aki öntudatlan, vagy parázsvirágzású vezéralakja volt az új festészetnek. Olyan voltam, mint a lepkegyűjtő, aki az alkoholban-kiszáritott lepkét gombostűfejre tűzi, a lepkefej alatt, a tor és potroh ízesülésénél szúrva a vékony, fényes kis fém-oszlopocskát. A szakkönyvek azt írják körülbelül 100 000 lepkefaj van, így hát szívem mindenség-nagy lepkegyűjtemény: festményekből, karcokból, rajzokból, szobrokból. Százezer csodalepke van szívembe gyűjtve. Szívhúsomba szúrt tűnyélre ragasztva. Mert Párizs, London, Stockholm, a Vatikán, Róma, Madrid, New York, Washington, Havanna, Delhi, Helsinki, Amsterdam, Berlin, Athén festmény-lepkéi és szobor-lepkéi, a szépséges állatvirág-lények szívembe zsúfolva, mint a csillagos ég. És köztük Szabó Ákos emberség-csillagai és látomás-csillagai! Amik fénylenek, mint a megváltás az Evangéliumokban. Ezt nem hivalkodásból mondom, de Szabó Ákos iránti hódolatom és szeretetem szavai ezek. Hódolatom a naggyá-nőtt mester előtt. Mert kettős önarckép ez a rövid kiállítás-megnyitó. Egy térben születünk és nőttünk férfivá, aztán más-más térben tettük, amit tennünk kellett. Mert teremteni kellett annak, aki azt akarta, hogy megmaradjon. Mert csak így lehet Istenihez hasonló az ember. Ha van benne alázat, büszkeség, szerénység és küldetés-tudat. Az az egykori fiatal társaság egyformán vonzódott a Szent Misztikumhoz és a természeti és társadalmi valósághoz. Ruysbroeckhez, Eckehard mesterhez, az ókeresztény apokrif iratokhoz, a kódexekhez, vagy Hieronymus Boschoz, vagy Caravaggiohoz, Tintorettohoz, Velasquezhez, mint mindenhez ami a természetben, a megteremtődött világmindenségben csodálatos és utálatos. Akár képzeletben, álomban és látomásban. A szakma kutatói dobozolnak, osztályoznak, besorolnak, címkéznek, rangsorolnak. De minek? Szabó Ákos műveiben a ló ló, a lovas lovas, a kikötői stégen zuhanva csapkodó szárnytoll-legyező tengeri madár az ami, olyan elképesztő pontossággal és zsúfolt egyensúllyal és lét-tudással megfestve, ahogy a természeti lét-akarát megalkotta biológiai lényeit, a növényeket, bozótokat, a rovarokat, bogarakat, halakat, madarakat, ragadozó nagymacskákat, sziklaköteg lemez-lényeit, pillangóit, a rózsaszín százlábúakat, a vércsöpp-gyöngybékákat, vagy tölgyet, pálmafát, fűzfát. A halhatatlant, a romlandót és a romolhatatlant. Az emberagy csoda-mindenség szerkezetét: Spinozai Isten-önmagát. Mindezért csak egyet mondhatok: Szabó Ákos nagyon szereti az életet. Mert az élet a tisztaság és mocsok szent keveréke! Varázslat, bűvölet, titok, rejtély, mélység és magasság. És olyan tündökletesen szép mégis, mint az az almafa, amit Szabó Ákos is lefestett. Gyönyörűség és áhitat. Titokfa, tündérfa, az Éden emberiséget-teremtő Szent almafája. Dicsőség, tündöklet, halhatatlan gyümölcsfa. Csoda-csoda-csoda termő remény, a Mindenség Tündérfája: remény, Sugárzás, Öröklét-magány.